

svakim dolaskom u muzej vraćati njegovu stalnom postavu. Vjerujemo i da će neki od izloženih predmeta i umjetničkih djela u novom postavu muzeja zaintrigirati i zaokupiti pažnju ne samo posjetitelja već i stručnjaka te da će stalni postav ubrzo dobiti katalog s kvalitetnim i stručnim tekstovima koji će omogućiti širi uvid u izloženu građu.

Petra Predoević Zadković

Stoljeće arheoloških istraživanja u Rijeci / A century of archaeological research in Rijeka, izložba fotografija, Korzo, Rijeka, 1. – 10. travnja 2016.

Gradani i posjetitelji Rijeke imali su priliku od 1. do 10. travnja 2016. razgledati izložbu fotografija *Stoljeće arheoloških istraživanja u Rijeci*, postavljenu na dvadeset velikih panoa ispred gradske Vijećnice na Korzu. Izborom arhivskih fotografija i popratnim dvojezičnim tekstom autorice Marina Vicelja Matijašić, Palma Karković Takalić i Petra Predoević Zadković približile su sugrađanima najznačajnije faze povijesti arheoloških istraživanja te razvoj metodologije, dokumentiranja i prezentacije nalaza u Gradu na Rječini.

Predstavljenim su materijalima kronološki obrađena istraživanja koja su između 1914. i 2014. provedena unutar urbane jezgre grada i neposrednoga izvangradskog područja. Izložbom je obuhvaćeno dvanaest lokaliteta na kojima su u početku radili talijanski povjerenici poput Riccarda Gigantea, a kasnije arheolozi Mario Mirabella Roberti, Radmila Matejčić, Aleksandra Faber, Ivo Fadić, Nino Novak, Luka Bekić, Jasna Ujčić Grudenić i Josip Višnjčić. Tragovi arhitekture i urbanističkih elemenata utvrđeni tijekom istraživanja svjedoče o nastanku te perimetrima antičke i kasnoantičke Tarsatike, kao i preobrazbama gradskoga tkiva od rimskoga naselja prema srednjovjekovnome Gradu Sv. Vida. Većina zastupljenih lokaliteta, osim nedavno uređenoga arheološkog parka na mjestu Tarsatičkoga principija i podzemnih žitnica, čiji se ostaci mogu vidjeti u podu ugostiteljskoga objekta na Trgu pod Kaštelom, prekrivena je recentnim urbanim strukturama ili nepovratno uništena ne tako davnim izgradnjama, zbog čega je slabo poznata ili nedostupna pogledima javnosti. Ne čudi stoga veliko zanimanje građana koje su pobudile fotografije mozaika pronađenih ispod razine Užarske ulice i Trga pul Vele crikve, temelja benediktinskoga samostana i crkve sv. Roka na mjestu današnje podzemne

garaže Stari grad, dijelova antičkih termalnih kompleksa u blizini Kosoga tornja te ostataka arhitekture i obrambenih bedema, čije je pružanje utvrđeno na nekoliko različitih pozicija u gradu. Radi se uglavnom o fotografijama nastalim kao dio radne dokumentacije, koje su za službene potrebe snimili sami arheolozi, dokumentaristi ili fotografi institucija koje su provodile istraživanja.

Svi su panoi opremljeni kratkim tekstovima na hrvatskom i engleskom jeziku, u kojima su ponuđene osnovne informacije o okolnostima i vrsti istraživanja, arheolozima koji su ih vodili i zaključcima do kojih se došlo na temelju nalaza. Osim toga, svaki je lokalitet označen na pridruženoj karti, čime je olakšano povezivanje najstarijih fotografija s dijelovima grada čiji je izgled tijekom protekloga stoljeća značajno izmijenjen. Nasuprot gotovo romantičnim crno-bijelim fotografijama s početka priče, nerijetko jedinim sačuvanim tragovima za proučavanje arheološke stratigrafije i povijesne slike grada, na posljednjem su panou predstavljene idejne rekonstrukcije Tarsatičkoga principija i ranokršćanske bazilike na mjestu bivše katedrale, koje su primjenom suvremenih računalnih tehnologija u arheologiji i povijesti umjetnosti izradili Josip Višnjić i Vjekoslav Gašparović. Na tom se mjestu našla i topografska karta antičke Tarsatike, koju su na temelju prikazanih fotografija i brojnih pisanih materijala pronađenih tijekom višegodišnjih arhivskih istraživanja izradili Palma Karković Takalić, Josip Višnjić i Petra Predoević Zadković.

Izložba *Stoljeće arheoloških istraživanja u Rijeci* nastala je u okviru projekta SREBAK (Srednjovjekovna spomenička baština Kvarnera) Katedre za umjetnost starog i srednjeg vijeka Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskoga fakulteta u Rijeci, kao rezultat uspješne suradnje s Gradom Rijekom, Pomorskim i povijesnim muzejom Hrvatskog primorja, Konzervatorskim odjelom u Rijeci, Società di studi fiumani i dugim suradnicima. Interes građana i suradnja s talijanskim partnerima na projektu povod su planiranom prijevodu tekstova i predstavljanju izložbe u talijanskim gradovima tijekom narednoga razdoblja.

Slojevita povijest grada, dinamika njezina otkrivanja i rezultati provedenih znanstvenih istraživanja tako su približeni široj javnosti, a dijelovi arheološke baštine Tarsatike i Rijeke sačuvani kao vidljivo, trajno kulturno dobro, što su i bili primarni ciljevi ove zanimljive i poučne izložbe.